

Sanırım 1954 Nisan sonu idi, bir lise öğrencisiyim. Aklıma bir matematik sorusu takılmıştı: Bir köpek, birini kovalyor. Ne kadar sürede yakalar? Köpek, belli bir hızla, doğruca kaçan kişiye koşuyor? Sürekli kaçanın bulunduğu yöne koşmakta. Kaçan, başlangıç anında köpeğin bulunduğu yere dik doğrultuda, değişmez hızla koşmakta... Ne kadar sürede yakalanır? Çözüm için bilgim yeterli değil.

Yine de bir şeyler yapmalı... **“Olay bir doğru üzerinde olsa, kavuşma süreleri $T_1=L/(V_1+V_2)$ ve $T_2=L/(V_1-V_2)$ olurdu. Dik doğrultuda kaçtığına göre: Bu iki süre arasında, bu iki sürenin ortalaması civarında olmalıdır”** diye düşünerek $T=(T_1+T_2)/2=L/V_1(V_1^2-v_2^2)$ değerini buldum. Bulduğum kaba çözüm içime sinmedi: **“Acaba gerçek çözüm nasıldır”** diye araştırdım. Sonunda yüce insan **Cahit Arf**'a ulaşmışım. Arf bana: **“Sen garip bir lise öğrencisisin. Çözerim ama anlamazsın. Üç yıl daha okuman gerek... Seninle uğraşamam.”** demedi. Birkaç soru sordu. Türevi bile bilmediğimi öğrendi. Biraz konuştu: **“Haftaya gel. Biraz düşüneyim. Sen de daha iyi anlayabilmen için biraz ileri konuları çalış”** diyerek beni uğurladı. Bir hafta çalıştım; ama bir şey öğrenemediğimi, anımsıyorum. Karatahta başında, uzun uzun ayrıntısı ile hesap yaptı.

Ne yazık ki defterime not almayı düşünememişim. Anladığım dilde nefis bir şarkı söyleyerek resim yapan bir ressamı izler gibi süre akıp geçti. **“Bakalım! Senin**

bulduğun çözüm nasıl” dedi. Arf'ın yüksek matematik ile bulduğu ile benim kabaca bulduğum aynı çıkmaz mı? Arf, **“Eşimle buluşacağım... Seni de bırakayım”** dedi. Taksim-Şan Sineması kavşağına arabası ile bırakmak inceliğini gösterdi. İlk konuşmamızda **“Bir**

düşün bakalım. bir elektrik ampulünü, iki ayrı yerden yanıyorsa söndürmek; sönikse yakmak için nasıl bir düzenek kurmalı” diye sormuştu. Bir hafta düşündüm. Çözemedim. İkinci görüşmemizde; şekil çizerek gösterdi. Sonra: **“Düşün bakalım; ‘Bir**

lambayı beş on yerden sönikse yakmak; yanıkça söndürmek için bir düzenek kurabilir miyiz” diye sordu. Hâlâ çözemedim. Ama genlerime mi işledi nedir? Şimdi iki oğlum, bilgisayar mühendisliği doktora çalışması yapmakta... Bir lise öğrencisinin hevesini

kırmamak, ona zaman ayırmak... Özenle ilgilenmek... Ancak Arf gibi bir yüce kişinin harcıdır. Onu, daha nice gönül borçlarımla ve son çabalarımı sunamamanın sızısı ile özleyeceğim.

MUSTAFA KEMAL OYMAN
Yük. İnş. Müh.

